

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda Dioecesis Paderbornensis Rituali Romano accommodata

Hermann Werner <Paderborn, Bischof>

Paderbornæ, 1753

Ordo commendationis animæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36023

Hæc & similia vulgari sermone, si latina non intelligat, ægroto maximè ex libris pro ministerio infirmorum editis proponantur.

Deinde pro moriente ex libello infirmorum cum astantibus pro infirmo enixe Deum oret, vel dicat sequentes preces,

Ordo Commendationis Animæ.

Videat ut penes ægrotum semper sit Aqua benedicta, Crux, & candela benedicta. Cum Domum ingreditur Parochus, dicat: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea. Dein aspergit ægrum & circumstantes aqua benedicta dicens. Asperges me &c. Præbeat deinde ægroto osculandam Crucifixi imaginem, verbis efficacibus eum ad spem æternæ salutis erigens, ipsamq; imaginem coram eo ponat, ut illam aspiciens, salutis suæ spem sumat. Deinde accensa candela, genibus flexis cum omnibus circumstantibus sequentes litanias recitet,

K Yrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.	
Sancta Maria	Ora pro eo (vel eâ)
Omnes Sancti Angeli & Archangeli	orate pro eo
Sancte Abel	ora pro eo
Omnis Chorus Justorum	orate pro eo
S. Abraham	ora pro eo
S. Joannes Baptista	ora pro eo
S. Joseph	ora pro eo
Omnes Sancti Patriarchæ & Prophetæ	orate
S. Petre	} ora pro eo
S. Paule	
S. Andrea	
S. Joannes	ora pro eo
Omnes sancti Apostoli & Evangelistæ	} orate pro eo
Omnes sancti Discipuli Domini	
Omnes sancti Innocentes	
S. Stephane	ora pro eo
S. Laurenti	ora pro eo
Omnes sancti Martyres	orate
S. Sylvester	} ora pro eo
S. Gregori	
S. Augustine	
Omnes sancti Pontifices & Confessores	orate
S. Benedicte	ora pro eo
S. Francisce	ora pro eo
Omnes sancti Monachi & Eremitæ	orate
S. Maria Magdalena	} ora pro eo
S. Lucia	
S. Barbara	
Omnes sanctæ Virgines & Viduæ	orate pro eo
Omnes Sancti & Sanctæ Dei	Intercedite pro eo
Propitius esto	Parce ei Domine
	Propi-

Propitius esto
 Ab ira tua
 A periculo mortis
 A mala morte
 A pœnis inferni
 Ab omni malo
 A potestate Diaboli
 Per nativitatem tuam
 Per Crucem & Passionem tuam
 Per mortem & sepulturam tuam
 Per gloriosam resurrectionem tuam
 Per admirabilem ascensionem tuam
 Per gratiam Spiritus sancti Paracleti
 In die Iudicii

Exaudi eum Domine

Libera eum Domine

Peccatores

te rogamus audi nos
te rogamus audi nos

Ut ei parcas

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Deinde cum in agone sui exitus anima anxietur post Pater noster dicantur sequentes
 orationes.

Proficiscere anima christiana de hoc mundo, in nomine Dei Patris omnipotentis, qui te creavit: In nomine Jesu Christi Filii Dei vivi, qui pro te passus est: In nomine Spiritus sancti, qui in te effusus est: In nomine Angelorum & Archangelorum: In nomine Principatum & Potestatum: In nomine Cherubim & Seraphim: In nomine Patriarcharum & Prophetarum: In nomine Sanctorum Apostolorum & Evangelistarum: In nomine Ss. Martyrum & Confessorum: In nomine Ss. Monachorum & Eremitarum: In nomine Sanctarum Virginum, & omnium Sanctorum & Sanctarum Dei: Hodie sit in pace locus tuus, & habitatio tua in sancta Sion. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Deus misericors, Deus clemens, Deus, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata poenitentium deles, & præteritorum criminum culpas veniã remissionis evacuas: Respice propitius super hunc famulum tuum N. & remissionem omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentem; deprecatus exaudi. Renova in eo piissime Pater, quicquid terrenã fragilitate corruptum: Vel quicquid Diabolicã fraude Violatum est, & unitati corporis Ecclesiæ membrum redemptionis annecte. Miserere Domine gemituum, miserere lacrymarum ejus: Et non habentem fiduciam, nisi in tuã misericordiã, ad tuã Sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Commendo te omnipotenti Deo, charissime frater, & ei, cujus

es creatura, committo: Ut cum humanitatis debitum morte interueniente perfolueris, ad auctorem tuum, qui te de limo terræ formauerat, revertaris. Egredienti itaq; animæ tuæ de corpore, splendidus Angelorum cœtus occurrat: Iudex Apostolorum tibi senatus adueniat: Candidatorum tibi Martyrum triumphator exercitus obviet: Liliata rutilantium te confessorum turma circumdet: Jubilantium te virginum Chorus excipiat: & beatæ quietis in sinu Patriarcharum te complexus astringat: Mitis atq; festiuis Christi Jesu tibi aspectus appareat, qui te inter assistentes sibi jugiter interesse decernat. Ignoret omne, quod horret in tenebris, quod stridet in flammis, quod cruciat in tormentis. Cedat tibi teterrimus Sathanas cum satellitibus suis: In adventu tuo te comitantibus angelis contremiscat, atq; in æternæ noctis chaos immane diffugiat. Exurgat Deus & dissipentur inimici ejus, & fugiant, qui oderunt eum à facie ejus: Sicut deficit sumus, deficient; sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei, & justis epulentur & exultent in conspectu Dei. Confundantur igitur & erubescant, omnes tartaræ legiones, & ministri Sathanæ iter tuum impedire non audeant. Liberet te à cruciatu Christus, qui pro te crucifixus est. Liberet te ab æterna morte Christus, qui pro te mori dignatus est. Constituat te Christus Filius Dei vivi intra paradisi sui semper amœna virentia, & inter oves suas te verus ille pastor agnoscat. Ille ab omnibus peccatis tuis te absolvat; atq; ad dexteram suam in electorum suorum te sorte constituat: Redemptorem tuum facie ad faciem videas, & præsens semper assistens manifestissimam beatis oculis aspicias veritatem. Constitutus igitur inter agmina beatorum, contemplationis divinæ dulcedine perfruaris in sæcula sæculorum. Amen.

Suscipe Domine seruum tuum in locum sperandæ sibi salvationis à misericordia tua. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, ex omnibus periculis inferni, de laqueo pœnarum, & omnibus tribulationibus. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut liberaisti Enoch & Eliam de communi morte mundi. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut liberaisti Noë de diluuiio. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut liberaisti Abraham de Ur Chaldæorum. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut liberaisti Isaac de hostia, & de manu Patris sui Abraham. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut liberaisti Loth de Sodomis, & de flamma ignis. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut liberaisti Moysen de manu Pharaonis Regis Ægyptiorum. **R. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut liberaisti Danielem de lacu Leonum. **R. Amen.**

Libera Domine animam servi tui, sicut liberaſti tres pueros de camino ignis ardentis, & de manu regis iniqui. *R.* Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberaſti Suſannam de falſo crimine. *R.* Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberaſti David de manu Regis Saul, & de manu Goliæ. *R.* Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberaſti Petrum & Paulum de carceribus. *R.* Amen.

Et ſicut Beatiffimam Theclam Virginem & Martyrem tuam de tribus atrociffimis tormentis liberaſti, ſic liberare digneris animam huius ſervi tui, & tecum facias in bonis congaudere cœleſtibus. *R.* Amen.

Oratio.

Commendamus tibi Domine animam famuli tui *N.* precamurq; te Domine Jeſu Chriſte ſalvator mundi, ut propter quam ad terram miſericorditer deſcendiſti, Patriarcharum tuorum ſinibus inſinuare non renuas.

Agnosce Domine creaturam tuam, non à diis alienis creatam, ſed à te ſolo Deo vivo & vero: quia non eſt alius Deus præter te, & non eſt ſecundum opera tua.

Lætifica Domine animam ejus in conſpectu tuo, & ne memineris iniquitatum ejus antiquarum, & ebrietatum, quas ſuſcitavit furor, ſive fervor mali deſiderii.

Licet enim peccaverit, tamen Patrem & Filium & Spiritum ſanctum non negavit, ſed credidit, & zelum Dei in ſe habuit, & Deum, qui fecit omnia, fideliter adoravit.

Oratio.

Deliſta Juventutis, & ignorantias ejus, quæſumus, ne memineris Domine: Sed ſecundum magnam miſericordiam tuam memor eſto illius, in gloria claritatis tuæ. Aperiantur ei cœli, collætentur illi Angeli. In regnum tuum Domine, ſervum tuum ſuſcipe. Suſcipiat eum Sanctus Michaël, Angelus Dei, qui militiæ cœleſtis meruit principatum. Veniant illi obviam ſancti Angeli Dei, & perducant eum in civitatem cœleſtem Jeruſalem. Suſcipiat eum B. Petrus Apoſtolus, cui à Deo claves regni cœleſtis traditi ſunt. Adjuvet eum S. Paulus Apoſtolus, qui dignus fuit, eſſe vas electionis. Intercedat pro eo S. Joannes, electus Dei Apoſtolus, cui revelata ſunt ſecreta cœleſtia. Orent pro eo omnes ſancti Apoſtoli, quibus à Domino data eſt potestas ligandi atq; ſolvendi. Intercedant pro eo omnes ſancti, & electi Dei, qui pro Chriſti nomine tormenta in hoc ſæculo ſuſtinerunt: Ut vinculis carnis exutus, pervenire mereatur ad gloriam regni cœleſtis: præſtante Domino noſtro Jeſu Chriſto; qui cum Patre & Spiritu ſancto vivit & regnat in ſæcula ſæculorum. *R.* Amen.

*S*i anima diutius anxietur, dici poſſunt pſalmi qui ſunt de Dominica ad primam, illisq; ſubnectantur tres ſequentes orationes utiliſſimæ.

I. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster &c. Ave Maria &c.

Oratio

Domine Jesu Christe, per tuam sanctissimam agoniam, & orationem, qua orasti pro nobis in monte oliyeti, quando factus est sudor tuus, sicut guttæ Sanguinis decurrentis in terram: obsecro te, ut multitudinem sudoris tui Sanguinei, quem præ timoris angustia copiosissimè pro nobis effudisti, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti, contra multitudinem peccatorum hujus famuli tui **N**, & libera eum in hac hora mortis suæ ab omnibus poenis & angustis, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

II. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster &c. Ave Maria &c.

Domine Jesu Christe, qui pro nobis mori dignatus es in Cruce, obsecro te, ut omnes amaritudines passionum & poenarum tuarum, quas pro nobis miseris peccatoribus sustinuit in Cruce, maxime in illâ horâ, quando sanctissima anima tua egressa est de sanctissimo corpore tuo, offerre & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti, pro anima hujus famuli tui **N**, & libera eum in hac hora mortis ab omnibus poenis & passionibus, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

III. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster &c. Ave Maria &c.

Domine Jesu Christe, qui per Os Prophetæ dixisti, in charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi te, miserans: obsecro te, ut eandem charitatem tuam, quæ te de coelis in terram ad tolerandas omnium passionum tuarum amaritudines attraxit, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti, pro anima hujus famuli tui **N**, & libera eum ab omnibus passionibus & poenis, quas pro peccatis suis timet se meruisse. Et salva animam ejus, in hac hora exitus sui. Aperi ei Januam vitæ, & fac eum gaudere cum sanctis tuis in gloria æternâ. Et tu piissime Domine Jesu Christe, qui redemisti nos pretiosissimo Sanguine tuo, miserere animæ hujus famuli tui, & eam introducere digneris ad semper virentia & amœna loca paradisi, ut vivat tibi amore indivisibili, qui à te, & ab electis tuis nunquam separari potest. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

In Expiratione.

Tunc maxime ab omnibus genuflexis orationi instandum, sæpiusq; Sacerdos, si æger nequeat, alta voce inelamet Jesu Jesu Jesu.

In manus tuas commendo spiritum meum. Sancta Maria ora pro me nunc in hora mortis. Maria Mater Gratia, Mater Misericordia, tu nos ab hoste protege, & hora mortis suscipe. *Et*

Et

Et ceteras preces pro sua devotione, maxime vero jaculatorias suscipiet, Egressa anima de corpore, orabit statim cum assistantibus sequentia.

Subvenite sancti Dei, occurrite angeli Domini, suscipientes animam ejus, offerentes eam in conspectu Altissimi. Suscipiat te Christus, qui vocavit te, in sinum Abrahamæ, & Angeli deducant te, suscipientes animam ejus, offerentes eam in conspectu Altissimi.

℣. Requiem æternam dona ei Domine. *℞.* Et lux perpetua luceat ei. Kyrie eleison &c. Pater noster &c. *℣.* Et ne nos inducas in tentationem. *℞.* Sed libera nos à malo. *℣.* Requiem æternam dona ei Domine, *℞.* Et lux perpetua luceat ei. *℣.* A porta inferi. *℞.* Erue Domine animam ejus. *℣.* Dominus vobiscum, *℞.* Et cum Spiritu tuo,

Oramus.

Tibi Domine commendamus animam famuli tui **N**, ut defunctus sæculo tibi vivat, & quæ per fragilitatem humanæ conversationis peccata commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen.

Ubi moris est, datur signum cum campana, ut audientes pro defuncto orent. Corpus honeste compositum loco decenti cum lumine collocetur, & crux parva in manibus defuncti supra pectus. Aut cruce deficiente manus per modum crucis componantur. Aspergatur sæpius aqua benedicta, & donec efferatur, præsentibus pro defuncto orabunt.

De Exequiis in genere.

Sacras Ceremonias, quibus ex antiquissima traditione sancta Mater Ecclesia catholica in filiorum suorum exequiis uti solet, tanquam vera religionis mysteria, & fidelium mortuorum saluberrima suffragia Parochi summo studio servare debent, & non ad quæstum, sed ad ædificationem vivorum & salutem defunctorum adhibebunt.

Nullum corpus sepeliatur, præsertim si mors repentina fuerit, nisi post debitum temporis intervallum, ut nullus omnino de morte relinquatur dubitandi locus.

Quod antiquissimi instituti est, ut missa, præsentibus corpore defuncti pro eo celebretur, antequam sepulturæ tradatur, retineatur. Ideoq; die festo missa pro defuncto sepeliendo celebrari poterit, dummodo missa parochialis, vel conventualis haberi possit.

Pallia altaris, aut alia ejus ornamenta, ad ornatum feretri adhiberi non debent, sed cerei accensi ex antiquissimo ritu deferantur, neq; pro iis quid avare aut indigne extorqueatur, sed consuetudinis jure standum erit. Pauperes verò gratis omnino sepeliantur, lumina & cætera requisita ad sepulturam confraternitatum, vel aliorum ditiorum cura subministrabit.

Quantum fieri poterit, sepulchra Sacerdotum & Clericorum cujuscunq; ordinis à sepulchris laicorum separata sint, & decentiora; atq; ita, ubi commodum fuerit, ut alia pro Sacerdotibus, alia pro inferioris ordinis Ecclesiæ ministris parata sint.

Sacerdos super quotidianas vestes, vestiatur amictu, Alba, Cingulo, Manipulo, Stola, Casulâ, & bireto. Diaconus amictu, Alba, Cingulo, Manipulo super humerum sinistrum, quæ sub axilla dextra annectatur, & Dalmaticâ violaccâ. Subdiaconus amictu, Alba, Cingulo, Manipulo, Tunicella. Cæteri Clerici, talari & superpelliceo, singuli cum tonsura & biretis suis.

Nullum cadaver perpetuæ sepulturæ traditum sine licentia Ordinarii efferri debet ad alium locum. Nec Clerici deferant cadaver laici, quo libet generis aut dignitatis titulo præditus ille fuerit.

Corpora defunctorum in Ecclesia ponenda sunt pedibus versus altare majus, in Capellis & oratoriis pedibus versus illorum altaria, in cæmeteriis pedibus versus orientem versus. Presbyteri verò habeant caput versus orientem, aut versus altare.

Cæterum nemo Christianus in communione fidelium defunctus extra Ecclesiam aut cæmeterium sepeliatur, quod si ex necessitate aliter factum fuerit, curetur, ut corpus quam